

Uppsala Pensionärsföreningars Samarbetsråd (UPS) yttrande gällande ärende KSN-2025-00601.

Remiss av förslag till reviderat program för äldrevänlig kommun
med tillhörande handlingsplan.

UPS har behandlat remissen genom att våra 51 föreningar fått yttra sig, PRO distriktet har också avgivit synpunkter samt att ordförande deltagit i ett SPF samråd där frågan diskuterats, vi har sedan i styrelsen utsett en arbetsgrupp som sammanvägt och sammanställt ett enigt svar.

Att kommunen beaktar och har ett äldreperspektiv vid alla beslut är viktigt.

UPS yttrande gällande "Program för äldrevänlig kommun"

3. Boende

Hemmet har stor betydelse för äldres hälsa

Byggplaner för bostäder måste utgå från alla gruppers behov av en välkomnande och tryggt boende oavsett om det är i Uppsala stad eller landsorten för att uppfylla målet för en universell utformning för byggande. För att uppnå målet måste bostadsplaneringen på landsortens tätorter även omfattas av nybyggnad med mindre lägenheter. Då kan äldre som önskar mindre boende få möjligheten att bo kvar i närmiljön, där vänner, familj och bekanta finns. Närheten till orten som man lever en stor del av sitt vuxenliv skapar trygghet och bättre förutsättningar för social samvaro.

2. Transporter och mobilitet

Kommunens inriktning för begränsning av biltrafik i Uppsala stad

För pensionärer med rörelsehinder och funktionshindrade i allmänhet har inte hänsyn tagits till de som inte har närhet till allmänna kommunikationer.

Många är beroende att kunna använda bilen vid besök hos offentliga aktörer eftersom avstånd till allmänna kommunikationer inte kan utnyttjas.

De få pendlarparkeringar som finns är ofta placerade vid större genomfarter vilket innebär att man måste korsa större vägar för att nå busshållplatser. Det saknas också pendlarparkeringar i landsorten. Många har också svårt att göra flera byten av färdmedel för att kunna nå slutmålet för sina bokade besök. Avståndet från busshållplatser vid besök

på Akademiska sjukhuset bidrar också till att bilen blir det alternativ som står till buds för att nå sjukvården. Även där måste man gå över större trafikerad väg.

Med de allt större begränsningar till parkering i Uppsala ökar även trafiken i centrum när man måste söka ledig parkeringsplats. Det är inte ovanligt att tiden för att hitta en ledig parkering medför minst tio minuters onödig körning i stadstrafiken och längre avstånd till sitt bokade besök.

7. Kommunikation och information

Digitaliseringen

Vid krav på identifiering med BankId till kommunala tjänster bör kommunen även ge möjligheten med Freja eId. Många använder Freja eId som alternativ till BankId eftersom den inte omfattar inloggningar till majoriteten av alla banker. Freja eId finns som alternativ till bl.a. Skatteverket och 1177.

Introduktion/utbildning alla tjänster som kommunen kräver digital inloggning till ska genomföras. Det bör vara självklart att träffpunkterna bjuder in till utbildningar för grundläggande kunskaper i smartphones samt genomgång av kommunens digitala tjänster.

Kommunen måste ta hänsyn till att många äldre inte har råd att skaffa en smartphone, utan nöjer sig med en telefon som de bara kan ringa på. Det finns också ett antal äldre, som "inte längre är digitala". Som har kunnat använda olika digitala tjänster, men som inte längre kan hålla kunskaperna aktuella. Som har en e-postadress, men inte längre läser inkommande post. Denna grupp av "inte längre digitala" kommer troligen att succesivt att fyllas på, ju fler som blir äldre, äldre.

Kommunen måste ha en strategi för hur alla äldre ska kunna nå av/ ta del av kommunens information. Alternativ till digital information behövs. Tryckt skriftlig information, papperstidningar så länge de finns och gratistidningar som delas ut i brevlådor eller butiker.

Tillgång till levande informatörer. Enkla alternativ till telefonsvarare med ett alltför stort antal val. "En väg in" till kontakt med kommunens många olika verksamheter behövs.

UPS yttrande gällande ”Handlingsplan för äldrevänlig kommun.”

1. Utemiljöer

Vi anser att snöröjning och sandning av gång och cykelvägar behöver förbättras så att framkomligheten med rullatorer underlättas. Snö på trottoarer och vid övergångsställen skall tas bort innan den smälter och blir till ishalka. Promedanstråk vid stadsdelar skall snöröjas under vintern.

2. Transporter och mobilitet

Vi anser att tillgängligheten till busshållplatser behöver ses över, vi anser att högst avstånd i staden till en busshållplats skall vara högst 300 meter. Parkeringsmöjligheter för äldre skall max vara 300 meter till centrum. Antal övergångsställen med ljud behöver ökas för att möjliggöra för dem med dålig hörsel.

3. Boende

Vi anser att behovet av skyddsrum skall finnas med vid detaljplanearbetet! Det bör sedan följas med bygglovet.

4. Social delaktighet

Utveckla träffpunkterna och starta nya i områden där det inte finns idag, för äldre är närheten till sitt boende en viktig orsak för att ta sig ut och träffa andra. Fortsätt att driva och utveckla seniorrestauranger med humana priser.

5. Social inkludering och icke-diskriminering

Skapa demenscentrum för de som nyligen fått en diagnos.

Utöka anhörigs centrums uppdrag så att kontakten/stödet får fortsätta även efter den sjuke flyttat in på ett SÄBO.

6. Arbete och samhällsengagemang

Pensionärsföreningars verksamhet med träffar är viktiga för äldres engagemang och möjlighet att träffas, rabatterade lokalkostnader och aktivitetsstöd är viktiga för att föreningar fortsatt har en livlig verksamhet.

7. Kommunikation och information

Det behövs ett bra kontakcenter i kommunen där det är möjligt att ringa. Det ska vara enkelt att nå kommunen!

8. Samhällsstöd samt tjänster inom hälsa vård och omsorg

Vi anser att äldre själva kan begära att få en SÄBO plats efter att de fyllt 85 utan biståndsbedömning!

Uppsala Pensionärsföreningars Samarbetsråd (UPS)